

1000
Formulae

B. A. G. 1. # 11

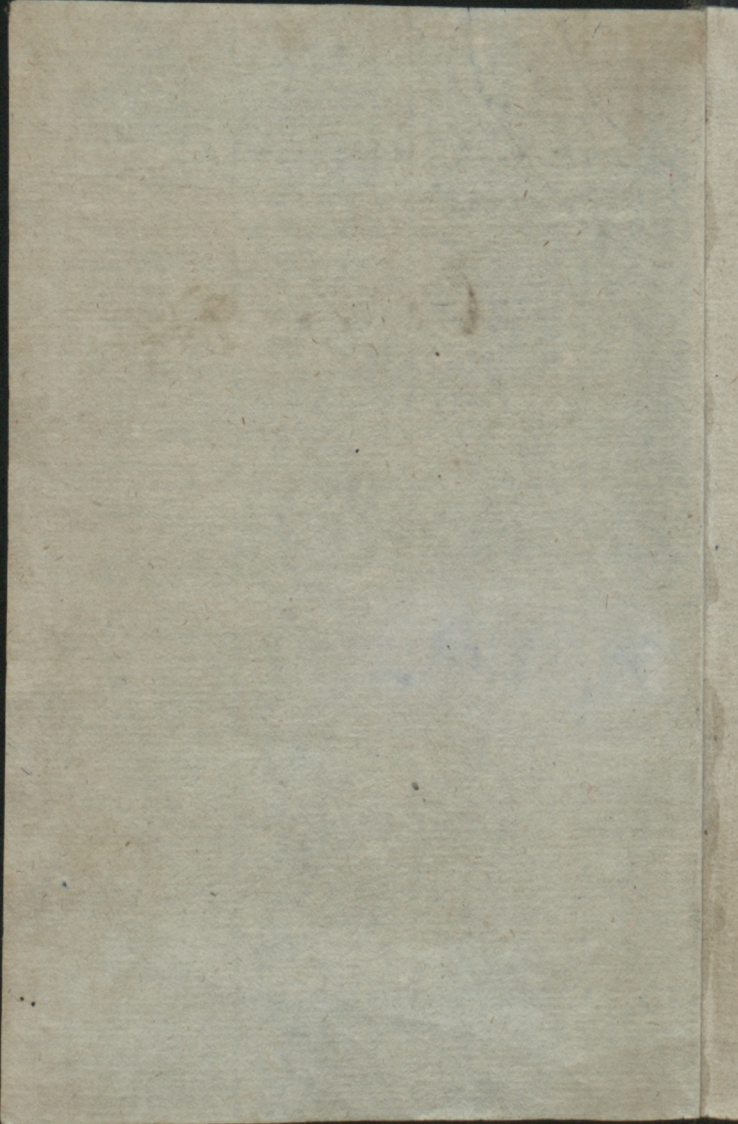
X^o 77. 204

1 Beiband

13./III. 1893.

1. Catech. Pol.
2. Form. Baptism. Lith. 1559.

+ C. M. G. Z.

CATECHISMVS

TO IEST.

Nauka Krzescianska od

Apostolow dla prostich ludzi we trzech czę-
ściach zamieniona, y z drugimi częśc-

kami ku teyże nauce Krzescianskiej
przileżacemi, z Lacinskiego
jęzika pilnie prze-
łożona.

Przez Jana Maleczkiego S.

KV CZITELNIKOVI.

Wszystko co w piśmie pisano,
Nam ku zbawieniu wydano.

W Catechisimie krótko mamy,
A przecież go nie rozważamy?
Prozecz jest w piśmie czytanie,
Gdy w onym nie jest wmiwienie.

Przetost pilnie rozważaymy,
Te naukę y chowaymy.

Apostoli którzy dali,
Tak prosty lud nauczał.

OMNIBVS FIIS PAROCHIS.

ecclesiarum Polonicarum Ioan. Malecius S. D.

Homines simplices, et qui natu mīnores sunt, nō possunt Catechismū feliciter doceri, quam vna atq; eadē forma sepius proposita, ita ut ne vna quidē syllaba immutetur. Nam si iam istis, iam alijs verbis eadē docebimus, facile perturbantur simplices animi, et peribit omnis opera quam in docendo ponimus, id quod re ipsa compertum esse videmus. Proinde ne posthac diuersitate verborū, animi discentiū perturbarentur, verba ipsius Catechismi Polonici, nuda prius et selecta, et certa, ac constantia, in publicam edere voluimus, ut in ecclesijs Polonicis certa forma docendi haberetur, et religiose seruetur: id quod Paulus Timotheo suo in posteriori epistola precipit: Formam, inquit, habeto sanorum sermonum.

Porro, pro instituendo vulgo, hisce tribus partibus contenti erimus, quę a sanctis patribus, aut ab ipsis Apostolis tradite sunt, et a priscis vsq; seculis recepta consuetudine in Christianismo permanserūt. Etenim in hisce tribus partibus summam ac simplicissime comprehensa sunt omnia, quęcumq; passim in sacris literis lōge lateq; tradūtur. Gratia dei sit cum vobis omnibus.

Pirwā czāstka nauki

Chrześcianskie.

Dziesięcioro przykázanie boże.

Pirwe.

Nie miey boguow ijnych
przł innie.

Wtore.

Nie bierz na proznośc
iimienia pana boga twe-
go.

Trzeci.

Pamietaj aby Dzień swię-
ty swiecił.

Czwarte.

Czcł oycza twęgo y mat-
kę twą.

Pięte.

Nie zabijaj.

Szoste.

Nie czudzołoż.

Siodme.

Nie kradnij.

Osmie.

Niemow swiadcztwa fał
szywego przeciw bliźnie
mu twemu.

Dziewiąte.

Nie požadaj domu bliż
niego twego.

Dziesiąte.

Nie požadaj żony iego,
ani slugi, ani służebnice,
ani wołu, ani konia, ani
żadnych rzeczy iego.

Wtóra cząstka nauki
Krześcianſtwa.

Członki wiary Krześcianſtwa.

Wierze w boga oycza,
wſzechmogacego, ſtwoŕ
ziciela nieba y ziemi.

Y w Jeſu Kriſta, Syna ie-
go iedine^o, pana naſzego.
Ten ſie poczał z ducha
ſwiete^o. Narodził ſie z ma-
rie dziewice. Umeczón
pod Pontskim Pilatem.
Okrzyżowan, Umart', y
pogrzebion. Œſtąpił do
piekła. Trzeciego dnia z
martwych wſtał. Wſtąpił

na niebiosa, siedzi na pra-
wici boga oycza wszech-
mogacego. Stamtad przy-
dzie sedzicz żywe i martwé

Wierze w ducha swiete
go. Swiete zebranie krzes-
cianskie, Swietych pos-
polstwo. Grzechów od-
puśczenie. Ciała zmar-
twych wstanie: y żywoś
wieczny. Amen.

Trzecia część nauki

Chrześcianskie.

Modlitwa Chrześcianska.

Oytcze nasz, jenże ies w nie-
biesiach.

Swiecz sie ijmie twe.
Przydz krolewstwo twe.
Badz wola twa, jako
w niebie tako y na ziemi.
Chleba naszego powszedz
niego daj nam dzis.
I odpuszcz nam winy nasz
ze, jako y my odpuszczaj
my winowaczóm naszym
A nie wwo dz nas w po
kuzenie.
Ale nas wybaw od zlégo.
Amen.

Ty trzi czastki nauki Krzescianskie ob
Apostolow, ludziem prostym wydane, po
winie wselki Krzescianski czlowiek umiecz, y
rozumiecz y wierzycz, iesli chce zbawion byc.

Czwarta częśćka nauki

Brześcianſkie.

O Brzecie ſwietym. Marci vlti.

Rzekł pán Jeſus vczſ-
niom ſwym: Idźcie po
wſhickim ſwecie, a kaźcie
Ewanjeliũ wſhemu ſtwo-
rzeniu.

Matthęi vltimo.

A krzćcie wſhicki pogany
w imie oycza, y ſyna, y du-
cha ſwietego.

Marci vltimo.

Ktoby vwierzil, a okrzy-
czon byl, zbawion bedzie.
Ale ktoby nie vwierzył,
potęplon bedzie.

Piata cząstka nauki

Krzescianskie.

O swiatości stołu bożego.

Matthęi 26. 1 Cor. 11.

Pán náš Jesus Kristus
tey nocy w ktora wydan
był, wziął chleb, a gdyż
dzięki uczynił, łamał, y
dal uczniom swoym rze-
kacz: Bierzcie, a iedzcie:
Toż jest ciało moje, ktoż
reza was wydano bedzie.
To czincie na moje pa-
miatke.

Takież gdy odwiecze-
rzał, wziął wsi kielich gdyż
dzięki uczynił, dal ym rze-

Kacz: Piſcie ſtego wſhitcy,
Zento kielich jeſt nowy
teſtament we krwi moie,
ktora za was wylana be-
dzie na odpuſzczenie grze-
chów. To czincie, jlekroc
picz bedzcie, na moie pa-
miatke.

Szoſta cząſtka nauki

Chrzeſcjanſkie.

o Rozgrzeſzeniu. Matthei. 16.

Rzekł pán Jeſus Pío-
trowi: Tobie dam klucze
krolewſtwa niebieſkiego:
A czoſbykolwiek zwi-
aſzal na ziemi, bedzie zwi-
aſzal na niebie.

záno na niebie. A cožby,
kolwiek rozwiązał na zie-
mi, będzie rozwiązáno na
niebie.

Joannis 20.

Rzekł pán Jęsus wczę-
niom swym: Przyjmicie
Ducha swietego. Ktorich
byściekolwiek odpuscili
grzechy, odpuszczają sie-
m: A ktorichbyściekol-
wiek zachierzeli, zachierz-
żane są.

Koniec nauki Prześcianstia.

Naznaczenie słów niektó-

rich wtey nauce Krześcianskie.

NON habebis deos alienos coram me.
Chcąc niektórzy aby te słowa były prze-
kładany: Nie miej bogów innych nad mię,
jakos widać w polskim jeziku bywa mowio-
no: Nie miej przyjaciela innego lepszego nad
mię. Nie miej pana innego nad mię. etc.
Ale tu na tym miejscu, nie widzi się nam do-
słusznie. Bo na takowe przekładanie,
może niekto rzec: A co potrzeba tego tak
zakazować? Nie miej bogów innych nad
mię. A ktoś jest takowy, też y między poga-
ny, ktoriby miał boga innego nad boga pra-
wego? wszak nad tego wsłiteci nie mamy in-
nego? Jakoż to wszdy wedle pospolitego mo-
wienia a wyrozumienia tak jest. A tak mni-
matąc się mieć pana boga za boga swego
a nad niego nie mieć innego, a wierząc y
dusząc w nim, wszakos widać też przy nim
duszenie y nadzieję mają w stworzeniu.
A to nam pan bóg weim przykładaniu pilno
zakazuje. Przetoż lepiej jest, aby te slo-
wa: Coram me, były przekładany: Przy-
mnie: jako y Niemcy przekładają. Jako by
rzekł pan bóg: Ja sam chcę być bogiem
twoim, który sam mogę y chcę tobie pomo-

cent bycz we wfsem. Nie mieyże bogotow
ijnych przy mnie. Jakoby rzekł: Uciechę te
go miecz, abys ty mnie za boga swego ma
iącz a wmię duffaiącz, miał przy mnie du
ffacz a nadzieię miecz w stworzeniu: Jako
bych ja sam nie mogł tobie dostić pomocen
bycz, a iżebych na pomocz tobie, pomocy
stworzenia potrzebował.

Ecclesia Catholica, Greczkie słowa są,
ktore w laciński ięzik przelożone, znamio
nuia: Congregatio Christianorū. A prze
toś w polski ięzik maia bycz prawie prze
kladane: Zebranie krześcianiste: Albo (jako
Cechowie mowia) Zbor krześciansti: a nie,
Cirkiew, albo Kościol krześciansti: przes
ktore słowa ludzie prosci, nie, Zebranie krze
ścianstie: ale, dom panu bogu poświęczony
rozumieia. Ani też Cirkiew albo Kościol ma
bycz rzeczon, Ecclesia. Krom tego, iże zebra
nie ludzi tam sie zchodzi.

Takieś też ty słowa: Sanctorum com
munionem, ta przedniem słowam przida
ne: nie, Świętich pospolitowanie: albo, ob
czowanie: ale, Świętich pospolstwo, miały
by bycz wykladane. Bo ty słowa, Sancto
rum communionem, są wyklad przednich
słow, Sanctam ecclesiam catholicam: y dla
tego ijm przidane, aby tyw iasniey wyrozu

miano czoby bylo zebranie krzescianstkie, yze
jest pospolstwo swietich ludzi. To jest, pra
wie wierzacich. Przetos ty slowa, Sancto
rum comunione, w polski jezik maia bycz
prawie wykladane, Swietich pospolstwo:
A nie, Swietich pospolitowanie: Bo sie
nie o pospolitowanie swietich: ale, o po
spolstwie swietich rozumieia.

Jenze jes, w Pacierzu: A, jenz sie poczal,
w ezlonkach wiary krzescianstkie, sa slowa
Czeskie, od Czechow w polski jezik przida
ne, ktorzi v Polakow byli pirwsi wcziciele
wiary krzescianstkie. Bo oni, Qui, relative
positum, wykladala, Jenz: A zasie, Quis
interrogative positum, wykladaia, Ktory.
A gdys we wsiekie Polscze od kilka set lae
az do tad ludzie zwykli mowicz: Jenze jes,
A, Jenz sie poczal, my tez dla wielebne da
wnosci takieiny zostawili: aby to slowo
stare polskie od Czechow przed wieki wziet
te, a od pospolitego ludu przijete, a nam
potrzebne nie ginelo, radszy widzac, aby
nam od naszych bratow Czechow jezika
Polskiego w potrzebnych slowiach nieczu
przibiwalo, nizliby obywoacz miało. A, Jen
ze ies, rozumie sie jakoby rzekl: Ktory iestes,
relative. A, Jenz sie poczal, rozumie sie, ja
koby rzekl: Ktory sie poczal, takiei relative.

Panem nostrū quotidianū, w Pacierzach
jest Accusatiuus. Przetosł w polskim jeziku
ma być wykładano: Chleba naszego powsze-
dniego: A nie, Chleb nasz powszedni.

Traditus est, To słowo miało być wy-
kładano, Zradzon był: A nie, Wydany
był, jako też Czechowie y Niemci wykla-
dają. Przycym mamy wiedzieć, że w Kri-
stusie jest jedna persona, a dwie naturze nie
rozdzielne, boska y człowieczeska, A pi-
śmo święte nigdy o obudwu naturach mo-
wi, co tylko jedne przysłucha: iako tu gdy
nam świadczy, że sin Boży umarł: zra-
dzon był. Co tylko o człowiecze naturze
ma być prawie rozumiano.

KV IMPRESSORVM.

Proszę wszystkich Impressorow kcorzi ten
Catechisim będącym wybijacz, aby kcor-
mu nicz nie przidawali, ani odeymowali:
ani żadnego słowa, syllaby, punktu, odmie-
niali. Ale wszystko w czalosci swe zachowali.
Bo my dobrze wiemy cośmy uczynili, a ja-
kosmy wyłożyli a położyli. Widziemy też
co tni w tym uczynili. To wszystko w krot-
kim czasie, z wykładem krotkim tu zbawien-
ne nauze wydamy.

VV KROLEVV CZ V.

M. D. XLVI.

Pol. G. II. 4

1856. 6. 11. 5

IMPRESSORVM

WARSZAWA
1856

lioteka
tecka

STAROD

1

